

## M. TERESA CABRÉ

### EL MESTRATGE A TRAVÉS D'UNA MANERA DE FER

Em demanen que expliqui una anècdota personal relacionada amb el doctor Badia. No em cal regirar massa la memòria remota perquè se'm presentí una imatge: unes cames llargues, molt llargues, lluitant per embotir-se en el seient del darrere d'un Seat 600 de dues portes.

L'escenari: l'aeroport de Palma de Mallorca.

L'època: el curs 1970-1971.

El motiu: homenatjar Francesc de Borja Moll, que acabava de rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

Ho recordo com si fos avui. Les autoritats de la Facultat de Filosofia i Lletres de la «sucursal» de Palma de Mallorca de la Universitat de Barcelona —no sé si oficialment en deien «sucursal», però aleshores ho era— van fer silenci sobre el premi que havia rebut Moll. Els aires que corrien per aquell edifici del Lul·lià, on es feien aleshores les classes, no era gaire procliu a subratllar els mèrits d'un mestre com Moll. I menys encara a contribuir en la seva projecció científica i cultural més enllà dels

límits d'una illa aleshores molt tancada. La llengua i la cultura catalanes formaven part del pla d'estudis de filosofia i lletres de Palma gairebé per una obligació imposada des de Barcelona. Moll era qui feia els cursos de llengua catalana al Lul·lià.

Van passar setmanes sense cap reacció de les autoritats acadèmiques. El silenci dominava el paisatge i semblava propiciar l'oblit per «falta de resposta administrativa». I la reacció va sorgir dels estudiants i els professors de menys rang (aleshores eren els *penenes*): una conferència d'homenatge a Moll que li transmetés el respecte i l'afecte que inspirava en molts dels qui també compartíem amb ell les aules del Lul·lià. I la proposta de conferenciant va ser unànime: el doctor Badia.

Badia no va dubtar ni un moment de venir a Palma per fer la conferència d'homenatge. No li pagàvem res, no era una invitació oficial, era un acte gairebé improvisat. Ell i la senyora Maria van agafar l'avió i l'endemà arribaven a Son San Joan. Els vam anar a recollir el meu marit i jo amb el cotxe que aleshores teníem: un Seat 600 de dues portes. Era la primera vegada que jo compartia amb el doctor Badia un espai no acadèmic.

El doctor Badia no va piular quan li vaig obrir la porta perquè entrés al cotxe i s'assegués al seient del darrere. No hi cabia, però s'hi va entaforar... Jo, de moment, ni me'n vaig adonar; però camí de Palma vaig veure dos genolls punxeguts que sobresortien del respall del meu seient com els angles d'una esquadra. No sabia què dir ni com excusar-me, però l'aleshores escassa relació que tenia amb el doctor Badia em va impedir de fer cap comentari de la situació.

L'homenatge a Moll no va ser cap èxit de públic (hi vam assistir pràcticament els qui l'havíem organitzat), però sí que ho va ser de calidesa i respecte. Almenys Moll va rebre en la seva casa acadèmica l'afecte i el reconeixement per tota la tasca científica i cultural feta. Va ser el darrer any que Moll va impartir l'assignatura de llengua catalana a la Facultat. L'any següent el va substituir l'Aina.

Heus ací, doncs, que un dels records personals que tinc del doctor Badia són, literalment parlant, les seves cames, les seves llargues cames, plegades com les potes d'un llagost en el seient de darrere d'un 600 de dues portes.

I fins aquí l'anècdota personal.

Però més enllà de l'encàrrec que em féu el president de la Secció Filològica, deixeu-me aprofitar aquest acte d'homenatge a Badia en ocasió d'haver rebut el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes per agrair-li, ara ja des d'una relació personal llarga i inqüestionable, tot el que d'ell he rebut al llarg dels anys: ajuda i mestratge. Ajuda generosa, que he apreciat com a mostra de confiança, i mestratge, que va més enllà dels camps concrets de conreu de la ciència.

Perquè, tot i que ni la gramàtica històrica ni la dialectologia han estat el meu objecte de treball, Badia ha influït molt en la meua tasca científica amb el seu exemple, i més precisament a través de dos ensenyaments que he procurat aplicar.

El primer, que cal estar permanentment alerta de les innovacions que es produeixen arreu, assimilar-les i seleccionar-ne només allò que críticament podem acceptar per fer avançar la recerca pròpia; sense «seguidismes», però també sense prejudicis.

La segona, que cal mostrar sempre a l'exterior allò que es fa, els resultats a què s'arriba, els mètodes que guien l'activitat científica pròpia, a fi que siguin altres mirades les que avaluin de fora estant els treballs dels quals una proximitat massa tancada no permet de copsar-ne ni l'interès ni la globalitat, i contribuir també així a la normalització i a la projecció del país.

Heus ací, doncs, que una manera de fer ha esdevingut mestratge.